

התחיייה נכשלה. שאר קבוצות הימין הקיצוני הובסו.

אך הימין הקיצוני ממתין לשעתו הגדולה: הקרב

על החזרת

סיני

עשייה" — ההתנחלות החקלאית או התענועת החירות, כמשה ארנס או הפרופ' יוסף רום. אנשי הזרם הזה, שרבים מהם קשורים לענפי החקלאות ולתעשייה ה-

הימין הקיצוני נכשל, רק שלושה אנשי תנועת התחיה ייצגו אותו בכנסת העשירית. כל התנועות המיפלגות של הימין הקיצוני קיבלו, יחד, כ־45 אלף קולות. הנתח הגדול ביותר — כ־35 אלף קולות — נפל בידי התחיה. אך בימין הקיצוני אין יאוש. התפיסות המיסטיות, העומדות בשרוש האידאולוגיה של הימין, מכתבות למנהיגיו את האמונה בכך שתהליך היסטורי, בלתי נמנע יעניק להם את שעתהחד הגדולה, בעוד זמן לא רב. לתהליך ההיסטורי הבלתי־נמנע הזה, שלפי תפיסת מנהיגי הימין יוליך אותם אל ניצחונם, יש ארבעה כוחות מניעים, כמניין הזרמים העיקריים המתרוצצים בשוליה הימניים של המפה הפוליטית בישראל.

השורש האחד הוא זה הכלכלי. הדיר עזרה זוהר דוגל בחיסול מדינת־הסעד ה־מורנית. סיסמתו היא "לסה פאר, לסה פאסה", בנוסח המאה הקודמת, כאשר למיליוני ולפנסיונר יש שיוויון בהזדמנויות ולשניהם מותר לישון מתחת לגר

היעד הבא:

ימית 1982

הוא חנן פורת, שבאישיותו הוא משלב את הימין "הביטי" חונני, הדתי, המתנזל והלאומני.

גדולה, נוטים להדגיש את חשיבות "השייטת בגדה המערבית וברצועת עזה.

בתנועת התחיה יש מעין סיני תיזה של כל שלושת הזרמים הללו. אך יש לה גם ייחוד משלה. גרשון שפט, למשל, איש גוש אמונים, הוא נציגו ה־מובהק של הימין המתנחל, הרואה את חזות הכל ב"עשייה". הוא וחנן פורת, הי־אידאולוג של גוש אמונים, מייצגים גם את הלאומנות הדתית. הפרופ' יובל נאמן, לעומתם, מייצג את הימין "הביטחוני". אך התחומים מעורבים, לא פעם. נאמן, שי־אינו איש דתי, הוא בעל השקפות דומות לאלה של מאיר כהנא באשר לאוכלוסיה הערבית הנתונה לשליטון הישראלי. ב"שיחה שקיים עם כתב היומון הארץ, תום שגב, הוא דיבר על "תזוזת אוכלוסיה בעת מילחמה", וקבע כי המתדל הגדול של מילחמת יום־הכיפורים היה, שצה"ל לא ניצל את ההזדמנות כדי "לרוקן את רצועת עזה מתושביה", וכך הוחמצה, לדבריו, ההזדמנות לפתור "אחת ולתמיד" את בעיית האוכלוסיה ברצועת עזה. נאמן גם טען בשיחה זאת, שמאיר כהנא גורם נזק "לעניין" כשהוא מדבר בגלוי על גירוש ערבים. נאמן הסביר, ש"אלה דברים שי־צריך לעשות בלי הרבה דיבורים."

ייחודה של התחיה הוא בכך, שהיא מכפיפה את השיקולים "המישניים" — הביטחוניים, הדתיים או הכלכליים — ללאומנות, "הטהורה", ההיסטורית. במובן זה, הלאומנות של התחיה היא לאומנות מודרנית, שבה המדינה וצבאה, המדינה וכיבושיה, ולא דווקא המוסדות הדתיים או העוצמה הכלכלית, הם המכשיר החשוב ביותר להשגת המטרה הלאומית. תפיסה זו באה לידי ביטוי ברור במצע תנועת התחיה ובמערכת התעמולה שלה. דוברי התחיה טענו נגד המחיצות שבין דתיים ולא־דתיים, בין בני עדות שונות, או בין תפיסות כלכליות שונות. כולם יחד חייבים להתאחד, כדי "להחזיר את העם לשורשיו", שורשים שאינם דתיים־טהורים, אלא "ממלכתיים". או בניסוח הקדום יותר של אותו מושג: מלכותיים. הנימוקים הדתיים, הביטחוניים או הכלכליים אינם אלא אמצעי־הסברה יעילים, כשם שגם (המשך בעמוד 48)

שר. זוהר מאמין שאחרי שתפונה פיתחת רפיה, ילחצו האמריקאים על ישראל להחזיר גם את הגדה המערבית ואת רצף עת עזה, כאשר תסרב ישראל, "ייסגרו הברזים" — המימסד הכלכלי יכרע ויפול, ויגרוף עימו גם את המימסד הפוליטי הי־קיים. זו תהיה שעת הכושר שלו. כ־3,000 אנשים נתנו את קולותיהם לעזרה זוהר. השורש השני הוא הדתי־לאומני. הרב מאיר כהנא הוא מייצגו האופייני. כהנא מצא בתורת משה סימוכין להקמת מדינה יהודית גזענית, שבמקרה הטוב תהיה "נקייה לחלוטין" מערבים, ובמיקרה הי־גרוע הם ישמשו כחוטבי־עצים ושואבי־מים, נטולי זכויות־אזרח כלשהן. מכיוון שכנהא דוגל במדינה יהודית שתשתרע "מנהר מצריים ועד נהר פרת", ברור שי־המשימה שנטל על עצמו אינה פשוטה. כהנא מאמין שבמוקדם או במאוחר יכירו היהודים באיום הגורא שמציב "הסרטן הערבי", והוא מצידו מבטיח לעשות כל דבר, כדי לורז את התפתחות המודיעות הזאת. כהנא זכה בבחירות בכ־4,000 קולות.

השורש השלישי של אמונת הימין בי־ניצחונם, הוא הביטחוני־כלכלי. מייצגו הי־נאמן הוא יוסף ("יוספלה") טבנקין, איש עין־חרוד מאוחד. הצורך בסיפוח, בהתנחלות ובמדיניות של יד־חזקה מבוססת, בי־מיקרה הזה, על נימוקים "קרים" של ביטחון לאומי. הזרם שמייצג טבנקין לא התמודד בבחירות לכנסת העשירית, אך יש לו נציגים נאמנים במימסד הכלכלי הישראלי ובשתי המפלגות הגדולות. כהנא הם יוצאי אחדות־העבודה שבמערך — אשים כשושנה ארבל־אלמולילנו, דני רזוליו ומזכיר הקיבוץ המאוחד שנבחר לכנסת, יעקב צור. כאלה הם גם "יוצאי תנועת־העבודה" שהגיעו לליכוד, כאריאל שרון ואמנון לין, או מייצגי אינטרסים חשובים של חברות־ינשק ואקדמאים בתי

אריק שרון - המנהיג המיעד
היום הוא עדיין בתוך חירות. אך הוא יכול להיות חירות, של חירות והתחיה, ובין הלאומנות, הפראגמטית של תנועת העבודה הישראלית — ולהנהיג את שניהם.